

John Grisham

Het laatste jurylid

A.W. Bruna Uitgevers

1

Na tientallen jaren van geduldig mismanagement en liefdevolle verwaarlozing ging de *Ford County Times* in 1970 failliet. De eigenares en uitgeefster Emma Caudle was 93 jaar en was gekluisterd aan een bed in een verpleeghuis in Tupelo. De hoofdredacteur, haar zoon Wilson Caudle, was in de zeventig en had een metalen plaatje in zijn hoofd uit de Eerste Wereldoorlog. Een perfecte cirkel van donkere getransplanteerde huid bedekte dat plaatje boven op zijn lange, hellende voorhoofd, en hij had daardoor de bijnaam Vlek gekregen. Vlek deed dit. Vlek deed dat. Hier, Vlek. Daar, Vlek.

In zijn jonge jaren had hij verslag uitgebracht van gemeenteraadsvergaderingen, footballwedstrijden, verkiezingen, processen, kerkelijke gebeurtenissen, allerlei uiteenlopende activiteiten in Ford County. Hij was toen een goede verslaggever, nauwgezet en intuïtief. Blijkbaar had het hoofdletsel zijn schrijftalent niet aangetast. Maar op een gegeven moment na de Tweede Wereldoorlog was het plaatje blijkbaar verschoven, en toen schreef Caudle niets meer, behalve de overlijdensberichten, de necrologieën. Hij was gek op necrologieën. Hij was er uren mee bezig. Hij reeg alinea's van wel-sprekend proza aaneen om het leven van zelfs de nederigste inwoners van Ford County te beschrijven. En de dood van een rijke of prominente ingezetene was voorpaginanieuws, want zo'n kans liet Caudle niet lopen. Hij sloeg nooit een wake of begrafenis over en

schreef nooit iets slechts over iemand. Op het eind viel iedereen de glorie ten deel. Ford County was een geweldige plaats om te sterven. En Vlek was erg populair, al was hij gek.

De enige echte crisis in zijn journalistieke loopbaan deed zich voor in 1967, in de tijd dat de beweging voor burgerrechten eindelijk tot Ford County was doorgedrongen. De krant had nooit zelfs maar de schijn van raciale tolerantie gewekt. Er verschenen geen foto's van zwarte mensen op de pagina's, behalve die van verdachten of veroordeelde misdadigers. Geen zwarte huwelijksaankondigingen. Geen zwarte honkbalteams of scholieren aan wie een prijs was toegekend. Maar in 1967 deed Wilson Caudle een schokkende ontdekking. Op een ochtend werd hij wakker en besepte hij dat er in Ford County ook zwarte mensen stierven en dat daar niet deugdelijk verslag van werd gedaan. Er lag een heel nieuwe vruchtbare wereld van necrologieën voor hem open, en hij begaf zich op gevaarlijk, nooit in kaart gebracht terrein. Op woensdag 8 maart 1967 werd de *Times* het eerste blanke weekblad in Mississippi dat de necrologie van een neger publiceerde. Dat viel bijna niemand op.

De week daarna publiceerde hij drie zwarte necrologieën en begonnen de mensen erover te praten. In de vierde week was er een regelrechte boycot ingezet; mensen zeiden hun abonnement op en adverteerders hielden de vinger op de knip. Caudle wist wat er gebeurde, maar hij genoot er zo van om voorstander van rassenintegratie te zijn dat hij zich niet druk maakte om bijzaken als verkoopcijfers en winst. Zes weken na de historische necrologie zette hij, op de voorpagina en in vette letters, zijn nieuwe beleid uiteen. Hij legde het publiek uit dat hij verdomme zou publiceren wat hij wilde, en als dat de blanken niet aanstond, zou hij gewoon snoeien in hun necrologieën.

Nu is het in Mississippi van groot belang om op gepaste wijze te sterven, zowel voor blanken als voor zwarten, en de gedachte dat ze zonder een glorieuze uitgeleide van Vlek ten grave gedragen zouden worden, was voor de meeste blanken ondraaglijk. En ze wisten dat hij gek genoeg was om zijn dreigement uit te voeren.

Het volgende nummer stond vol met allerlei necrologieën, van zwarten en blanken, allemaal netjes op alfabet zonder onderscheid naar ras. Alle exemplaren werden verkocht en er volgde een korte periode van welvaart.

De faillissementsaanvraag werd ‘onvrijwillig’ genoemd, alsof in andere gevallen de vrijwilligers in de rij stonden. De meute werd aangevoerd door een drukkerijleverancier uit Memphis die zestigduizend dollar te goed had. Sommige crediteuren waren in een halfjaar niet betaald. De oude Security Bank zei een lening op.

Ik was nieuw, maar ik had de geruchten gehoord. Ik zat aan een bureau in het voorlokaal van het *Times*-gebouw een tijdschrift te lezen, toen een dwerg met puntschoenen kwam binnenstappen en naar Wilson Caudle vroeg.

‘Die is naar het uitvaartbedrijf,’ zei ik.

Het was een hanige dwerg. Onder zijn gekreukte blauwe blazer zag ik een pistool op zijn heup. Hij droeg dat pistool op een zodanige manier dat het goed te zien was. Waarschijnlijk had hij een vergunning, maar in Ford County had je die niet echt nodig, niet in 1970. Sterker nog, je hoorde geen vergunning te hebben. ‘Ik moet deze papieren aan hem overhandigen,’ zei hij, zwaaiend met een envelop.

Ik ging hem daar niet bij helpen, maar het valt niet mee om onbeschoft te zijn tegen een dwerg. Zelfs een dwerg met een pistool. ‘Hij is naar het uitvaartbedrijf,’ zei ik opnieuw.

‘Dan laat ik ze bij u achter,’ zei hij.

Hoewel ik daar nog geen twee maanden werkte, en hoewel ik in het Noorden had gestudeerd, had ik toch al een paar dingen geleerd. Ik wist dat gunstige papieren niet aan mensen werden overhandigd. Die werden opgestuurd of persoonlijk afgegeven, maar nooit uitgereikt. Die papieren voorspelden niets goeds, en ik wilde er niets mee te maken hebben.

‘Ik neem die papieren niet aan,’ zei ik met neergeslagen ogen.

Het is een wet van de natuur dat dwergen gedweeë, geweldloze mensen zijn, en dit kereltje was geen uitzondering. Dat pistool was een list. Hij keek grijnzend om zich heen, maar hij wist dat hij niets kon beginnen. Met een zekere theatrale flair stopte hij de envelop weer in zijn zak en vroeg: ‘Waar is dat uitvaartbedrijf?’

Ik wees hem zo ongeveer de weg, en hij vertrok. Een uur later strompelde Vlek naar binnen, zwaaiend met de papieren en hysterisch schreeuwend. ‘Het is uit! Het is uit!’ riep hij nog steeds toen ik de faillissementsaanvraag al in handen had. Margaret Wright, de secretaresse, en Hardy, de drukker, kwamen uit het achterste deel van het gebouw naar ons toe en probeerden hem te troosten. Vlek

zat met zijn gezicht in zijn handen, zijn ellebogen op zijn knieën, en snikte erbarmelijk. Ik las de aanvraag hardop aan de anderen voor. In de aanvraag stond dat Caudle over een week op de rechtbank van Oxford moest verschijnen, waar de rechter een bijeenkomst met de crediteuren zou houden. De rechter zou dan beslissen of de aanvraag van kracht zou blijven gedurende een periode waarin een gemachtigde een onderzoek zou instellen. Ik kon zien dat Margaret en Hardy zich drukker maakten om hun baan dan om Caudle en zijn persoonlijke crisis, maar ze bleven braaf naast hem staan en klopten hem op zijn schouders.

Toen hij was uitgehuild, stond hij plotseling op, hij beet op zijn lip en zei: 'Ik moet het moeder vertellen.'

We keken elkaar met zijn drieën aan. Emma Caudle had dit leven al jaren geleden verlaten, maar haar zwakke hart werkte nog net goed genoeg om de begrafenis te kunnen uitstellen. Ze wist niet wat voor kleur gelatinepudding ze haar voerden en dat kon haar ook niet schelen, en in elk geval lieten Ford County en de krant haar volkomen koud. Ze was blind en doof en woog nog geen veertig kilo, en nu ging Vlek het faillissement met haar bespreken. Op dat moment beseftte ik dat hij ook niet meer onder de levenden was.

Hij begon weer te huilen en ging weg. Een halfjaar later zou ik zijn necrologie schrijven.

Omdat ik had gestudeerd, en omdat ik de papieren in handen had, keken Hardy en Margaret me vragend aan. Ik was journalist, geen advocaat, maar ik zei dat ik met de papieren naar de familieadvocaat van de Caudles zou gaan. We zouden zijn advies opvolgen. Ze glimlachten zwakjes en gingen weer aan het werk.

Tegen de middag kocht ik een sixpack bier in Quincy's One Stop in Lowtown, het zwarte gedeelte van Clanton, en ging een heel eind rijden in mijn Spitfire. Het was eind februari, maar het was warm voor de tijd van het jaar, dus ik deed de kap van de auto omlaag en reed naar het meer. Ik vroeg me voor de zoveelste keer af wat ik nou eigenlijk te zoeken had in Ford County, Mississippi.

Ik ben opgegroeid in Memphis en ik heb vijf jaar journalistiek gestudeerd aan de universiteit van Syracuse, totdat mijn grootmoeder er genoeg van kreeg om te betalen voor wat een erg lange studententijd begon te worden. Mijn cijfers waren middelmatig, en ik zou over een jaar afstuderen. Of anderhalf jaar. Zij, BeeBee, had

geld als water, maar ze gaf het niet graag uit, en na vijf jaar vond ze dat ze genoeg geld in mijn toekomst had gestoken. Toen ze de geldkraan dichtdraaide, was ik erg teleurgesteld, maar ik zei er niets van, althans niet tegen haar. Ik was haar enige kleinkind en verheugde me op de erfenis.

Ik studeerde journalistiek met een kater. Toen ik pas aan mijn studie was begonnen, wilde ik onderzoeksjournalistiek bedrijven bij de *New York Times* of de *Washington Post*. Ik wilde de wereld redden door misstanden aan de kaak te stellen: corruptie en milieuvervuiling en verspilling van overheids gelden, en het onrecht dat de zwakken en onderdrukten werd aangedaan. Er lagen Pulitzerprijzen voor me in het verschiet. Na een jaar of zo waarin ik die hoogstaande dromen had gekoesterd, zag ik een film over een buitenlands correspondent die naar oorlogen op de hele wereld vloog, mooie vrouwen verleidde en op de een of andere manier ook nog kans zag bekroonde verhalen te schrijven. Hij sprak acht talen, had een baard en droeg soldatenschoenen en een gesteven kaki-overhemd waar nooit een kreuk in kwam. En dus besloot ik zo'n journalist te worden. Ik liet mijn baard staan, kocht wat hoge schoenen en een kaki-overhemd, deed een poging om Duits te leren en probeerde de mooiere meisjes te versieren. Toen ik derdejaars was en mijn cijfers aan hun gestage daling naar de onderste regionen van de klas begonnen, leek het me opeens fascinerend om voor een provinciale krant te werken. Ik kan niet uitleggen wat me daarin zo aantrok, behalve dat het ongeveer in die tijd was dat ik bevriend raakte met Nick Diener. Hij kwam uit een afgelegen deel van Indiana, en zijn familie was al tientallen jaren eigenaar van een welvarende regionale krant. Hij reed in een dure kleine Alfa Romeo en had altijd geld. We werden goede vrienden.

Nick was een intelligente student die ook wel medicijnen, rechten of bouwkunde had kunnen doen. Maar hij wilde alleen maar naar Indiana terugkeren en de leiding van het familiebedrijf overnemen. Daar begreep ik niets van, tot we op een avond dronken waren en hij me vertelde hoeveel zijn vader elk jaar aan hun kleine weekblad met een oplage van zesduizend exemplaren verdiende. Het was een goudmijn, zei hij. Alleen maar plaatselijk nieuws, huwelijksaankondigingen, kerkelijke evenementen, prijzen die waren toegekend, sportverslagen, foto's van basketbalteams, een paar recepten, een paar necrologieën, en pagina's vol reclame. Soms een beetje poli-

tiek, maar nooit te controversieel. En dan hoefde je alleen nog maar je geld te tellen. Zijn vader was miljonair. Het was een heel rustige manier van journalistiek bedrijven, en volgens Nick stroomde het geld binnen.

Dat sprak me wel aan. Na mijn vierde jaar, dat mijn laatste had moeten zijn al had ik nog een heel eind te gaan, liep ik mijn zomerstage bij een klein weekblad in de Ozark Mountains in Arkansas. Het salaris was een schijntje, maar BeeBee was onder de indruk, omdat ik werkte. Elke week stuurde ik haar de krant, waarvan minstens de helft door mij geschreven was. De eigenaar/hoofdredacteur/uitgever was een geweldige oude heer die het prachtig vond dat hij een verslaggever had die wilde schrijven. Hij was rijk.

Na vijf jaar in Syracuse waren mijn cijfers niet meer te redden en ging de geldkraan dicht. Ik keerde naar Memphis terug, zocht BeeBee op, bedankte haar voor alles wat ze voor me had gedaan en zei tegen haar dat ik van haar hield. Ze zei tegen mij dat ik een baan moest zoeken.

In die tijd woonde Wilson Caudles zus in Memphis, en op een gegeven moment kwam die dame op een theebronsje in contact met BeeBee. Na een paar telefoontjes over en weer vertrok ik naar Clanton, Mississippi, waar Vlek me enthousiast verwelkomde. Na een inleiding van een uur werd ik op Ford County losgelaten.

In het volgende nummer zette hij een leuk verhaaltje met een foto van mij. Hij stelde me als 'stagiair' aan de lezers voor. Er was in die tijd niet veel nieuws.

In dat artikeltje stonden twee gruwelijke fouten die me nog jaren zouden achtervolgen. De eerste en grootste fout was het feit dat Syracuse tegenwoordig een van de Ivy League-universiteiten was, tenminste volgens Vlek. Hij stelde zijn slinkend aantal lezers ervan op de hoogte dat ik mijn Ivy League-studie aan de universiteit van Syracuse had gevolgd. Het duurde een maand voordat iemand me dat vertelde. Ik begon te geloven dat niemand de krant las, of erger nog, dat alleen volslagen idioten hem lazen.

De tweede misvatting veranderde mijn leven. Ik ben geboren als Joyner William Traynor. Tot aan mijn twaalfde vroeg ik mijn ouders tot vervelens toe hoe twee mensen die voor intelligent doorgingen ooit de naam Joyner voor hun baby hadden kunnen kiezen. Uiteindelijk kwam het hoge woord eruit: een van mijn ouders, die allebei de ver-

antwoordelijkheid van de hand wezen, had op de naam Joyner aangedrongen om een of ander vijandig familielid te paaien dat geld zou hebben. Ik heb die man, mijn naamgenoot dus, nooit ontmoet. Voorzover ik weet, was hij blut toen hij overleed, maar evengoed zou ik mijn hele leven Joyner blijven. Toen ik me in Syracuse inschreef, noemde ik me J. William, een nogal aanmatigende naam voor een jochie van achttien. Maar door Vietnam en de rassenrellen en alle onlusten en maatschappelijke beroering raakte ik ervan overtuigd dat J. William te conservatief klonk. Ik werd Will.

Vlek noemde me soms Will, William, Bill of zelfs Billy, en omdat ik naar al die namen luisterde, wist ik nooit wat hij de volgende keer ging zeggen. In dat artikeltje stond onder mijn foto mijn nieuwe naam. Willie Traynor. Ik was diep geschokt. Ik had nooit kunnen denken dat iemand me Willie zou noemen. Ik ging naar school in Memphis en naar de universiteit in Syracuse en ik had nog nooit iemand gekend die Willie heette. Ik was geen boerenkinkel. Ik reed in een Triumph Spitfire en had lang haar.

Wat moest ik tegen mijn vrienden in Syracuse zeggen? Wat moest ik tegen BeeBee zeggen?

Nadat ik me twee dagen in mijn flatje had verstoppt, verzamelde ik de moed om de confrontatie met Vlek aan te gaan en te eisen dat hij iets zou doen. Ik wist niet precies wat hij moest doen, maar hij had de fout gemaakt en moest hem nu ook maar rechtzetten. Ik liep met grote passen het gebouw van de *Times* binnen en kwam Davey Bass tegen, de sportredacteur van de krant. 'Hé, coole naam,' zei hij. Ik liep met hem mee naar zijn kamer en vroeg hem om raad.

'Ik heet niet Willie,' zei ik.

'Nu wel.'

'Ik heet Will.'

'Hier in de streek zullen ze gek op je zijn. Een wijsneus uit het Noorden met lang haar en een buitenlandse sportwagen. Hé, ze vinden je hartstikke cool met een naam als Willie. Denk maar eens aan Joe Willie.'

'Wie is Joe Willie?'

'Joe Willie Namath.'

'O, die.'

'Ja, die komt uit het Noorden, net als jij, uit Pennsylvania of zoiets, maar toen hij in Alabama kwam, veranderde hij zijn naam van Joseph William in Joe Willie. Hij kon zich de meiden niet van het

lijf houden.’

Ik begon me al beter te voelen. Toen, in 1970, was Joe Namath waarschijnlijk de beroemdste sportman van het land. Ik ging een eindje rijden en zei steeds weer ‘Willie’ tegen mezelf. Binnen een paar weken zat ik aan die naam vast. Iedereen noemde me Willie en scheen het prettig te vinden dat ik zo’n doodgewone naam had.

Ik zei tegen BeeBee dat het alleen maar een tijdelijk pseudoniem was.

De *Times* was een erg dunne krant, en ik wist meteen dat hij in moeilijkheden verkeerde. Veel necrologieën, weinig nieuws en advertenties. Het personeel was ontevreden, maar bleef volgzzaam en loyaal. In 1970 waren de banen schaars in Ford County. Na een week kon zelfs ik als nieuwkomer begrijpen dat de krant met verlies draaide. Necrologieën zijn gratis, advertenties niet. Vlek zat meestal in zijn rommelige kamer, waar hij dutjes deed en naar het uitvaartbedrijf belde. Soms belden zij hem. Soms kwamen de nabestaanden al binnen enkele uren na oom Wilbers laatste ademtocht naar de redactie en leverden ze een lang, bloemrijk, met de hand geschreven verhaal in dat Vlek van hen aanpakte en zorgvuldig op zijn bureau legde. Eenmaal alleen, zette hij zich aan het schrijven, redigeren, researchen en herschrijven tot het perfect was.

Hij zei tegen me dat ik in de hele county zou opereren. De krant had nog één andere algemeen verslaggever, Baggy Suggs, een verweerde oude bok die op de rechtbank aan de overkant van de straat rondhing om nieuwtjes op te pikken en whisky te drinken met een clubje aan lager wal geraakte advocaten die te oud en te drankzuchtig waren om de rechtspraak nog uit te oefenen. Zoals ik algauw zou merken, was Baggy te lui om bronnen na te trekken en op zoek te gaan naar iets interessants. Het was dan ook de gewoonste zaak van de wereld dat het voorpaginaverhaal een of ander saai verslag van een burenruzie of echtelijke twist was.

Margaret, de secretaresse, was een capabele christelijke dame die de tent runde, al was ze slim genoeg om Vlek te laten denken dat hij de baas was. Ze was begin vijftig en werkte daar al twintig jaar. Ze was de rots, het anker, en alles op de *Times* draaide om haar. Margaret was vriendelijk, bijna verlegen, en vanaf de eerste dag keek ze hoog tegen me op omdat ik uit Memphis kwam en vijf jaar in het Noorden van het land had gestudeerd. Ik lette er wel op dat ik niet met

mijn Ivy League-achtergrond te koop liep, maar tegelijk wilde ik die boeren uit Mississippi laten weten dat ik een voortreffelijke opleiding had genoten.

Zij en ik praatten veel met elkaar, en na een week bevestigde ze wat ik al vermoedde, dat Wilson Caudle inderdaad gek was en dat de krant inderdaad in grote financiële moeilijkheden verkeerde. Maar, zei ze, de Caudles hebben familiegeld!

Het zou jaren duren voor ik dat mysterie doorgrondde.

In Mississippi was familiegeld iets anders dan rijkdom. Het had niets te maken met bankrekeningen of andere bezittingen. Familiegeld was een status die je had als je blank was, een beetje meer opleiding dan de middelbare school had, in een groot huis met een voorveranda was geboren – het liefst een huis tussen de katoen- of sojavelden, al was dat niet een vereiste – en bovendien voor een deel was opgevoed door een dierbaar zwart kindermeisje dat Bessie of Pearl heette, en voor een deel door liefhebbende grootouders die ooit de voorouders van Bessie of Pearl in eigendom hadden, en van jongs af aan in de strikte maatschappelijke plichten en rechten van de bevoorrechte klasse waren onderricht. Hectaren en trustfondsen waren mooi meegenomen, maar Mississippi zat vol met arme aristocraten die de status van familiegeld hadden geërfd. Je kon die status niet verwerven. Hij werd bij de geboorte doorgegeven.

Toen ik met de familieadvocaat van de Caudles sprak, legde hij me in het kort uit wat de werkelijke waarde van hun familiegeld was. ‘Ze zijn zo arm als de neten,’ zei hij, terwijl ik me in een versleten leren stoel liet wegzakken en hem over zijn brede, oeroude mahoniehouten bureau aankeek. Hij heette Walter Sullivan, van de prestigieuze firma Sullivan & O’Hara. Prestigieus voor Ford County, met zeven advocaten. Hij bestudeerde de faillissementsaanvraag en praatte een tijdje over de Caudles, en het geld dat ze vroeger hadden, en hoe dom het van ze was dat ze een ooit winstgevende krant naar de bliksem hadden geholpen. Hij was al dertig jaar hun advocaat, en in de tijd dat Emma de *Times* had gehad, waren er vijfduizend abonnees geweest en hadden de pagina’s vol advertenties gestaan. Ze had een deposito van vijfhonderdduizend dollar bij de Security Bank gehad, als appeltje voor de dorst.

Toen stierf haar man en hertrouwde ze met een plaatselijke alcoholist die twintig jaar jonger was dan zij. Als hij nuchter was, was hij enigszins geletterd en verbeeldde hij zich dat hij een zwaarmoedige

dichter en essayist was. Emma was stapelgek op hem en benoemde hem tot medehoofdredacteur, een functie die hij gebruikte om lange commentaren te schrijven waarin hij de vloer aanveegde met zo ongeveer alles wat los en vast zat in Ford County. Dat was het begin van het einde. Vlek had de pest aan zijn stiefvader, die gevoelens waren wederzijds, en hun relatie kwam tot een climax met een van de kleurrijkste vuistgevechten uit de geschiedenis van Clanton. Het vond plaats op het trottoir voor het *Times*-gebouw, op het plein en voor de ogen van een grote, stomverbaasde menigte. Veel mensen geloofden dat Vleks hersenen, die toch al kwetsbaar waren, die dag nog meer schade hadden opgelopen. Kort daarna schreef hij niets anders meer dan die verrekte necrologieën.

De stiefvader ging met Emma's geld aan de haal, en ze bleef met een gebroken hart achter en ging een kluizenaarsleven leiden.

'Ooit was het een prima krant,' zei Sullivan. 'Maar nu? Nog geen twaalfhonderd abonnees en diep in de schulden. Failliet.'

'Wat zal de rechter doen?' vroeg ik.

'Proberen een koper te vinden.'

'Een koper?'

'Ja, er komt een koper. De county heeft een krant nodig.'

Ik dacht meteen aan twee mensen: Nick Diener en BeeBee. Nicks familie was rijk geworden met een streekkrant. BeeBee was al steenrijk en ze had maar één dierbaar kleinkind. Mijn hart begon te bonken toen ik mijn kans rook.

Sullivan keek me aandachtig aan. Het leed geen enkele twijfel dat hij wist wat ik dacht. 'De krant is voor een appel en een ei te krijgen,' zei hij.

'Hoeveel?' vroeg ik met alle zelfvertrouwen van een 23-jarige leerling-journalist wiens oma bulkt van het geld.

'Waarschijnlijk vijftigduizend. Vijfentwintig voor de krant, vijftwintig voor de exploitatiekosten. De meeste schulden vallen onder het faillissement, en er kan opnieuw worden onderhandeld met de crediteuren die je nodig hebt.' Hij zweeg even en boog zich naar voren, zijn ellebogen op het bureau, zijn borstelige grijze wenkbrauwen trillend alsof zijn hersenen overuren maakten. 'Het zou een echte goudmijn kunnen zijn, weet je.'

BeeBee had nooit in een goudmijn geïnvesteerd, maar nadat ik drie dagen aan de pomp had gezwengeld, verliet ik Memphis met een

cheque voor vijftigduizend dollar. Ik gaf hem aan Sullivan, die het geld op een rekening stortte en een verzoek tot aankoop van de krant bij de rechtbank indiende. De rechter, een relikwie dat naast Emma in haar bed thuishoorde, knikte welwillend en zette zijn krabbel onder een gerechtelijk bevel dat mij de nieuwe eigenaar van de *Ford County Times* maakte.

Je doet er drie generaties over om in Ford County geaccepteerd te worden. Hoeveel geld je ook hebt, hoe goed je familie ook is, ze zullen je nooit meteen vertrouwen. Over iedere nieuwkomer hangt een donkere wolk van achterdocht, en ik was geen uitzondering. De mensen daar zijn erg hartelijk en beleefd, en ze zijn vriendelijk, op het bemoeizieke af. In de straten van hun stad knikken ze iedereen toe en praten ze met iedereen. Ze informeren naar je gezondheid, hebben het over het weer, nodigen je uit in hun kerk. Ze lopen zich het vuur uit de sloffen om vreemden te helpen. Maar ze vertrouwen je niet echt, tenzij ze je grootvader ook al vertrouwden.

Zodra bekend werd dat ik, een groentje uit Memphis, de krant voor vijftig-, of misschien honderd-, of misschien zelfs tweehonderdduizend dollar had gekocht, deden er in de county alle mogelijke verhalen over mij de ronde. Margaret hield me op de hoogte. Omdat ik niet getrouwd was, zou ik best eens homo kunnen zijn. Omdat ik in Syracuse had gestudeerd, waar dat ook mocht zijn, was ik waarschijnlijk communist. Of erger nog, progressief. Omdat ik uit Memphis kwam, was ik een onruststoker die van plan was Ford County in zijn hemd te zetten.

Maar zoals ze elkaar allemaal stilletjes toegaven, ging ik nu over de necrologieën! Ik was iemand!

De nieuwe *Times* maakte zijn debuut op 18 maart 1970, nog maar drie weken nadat die dwerg met zijn papieren was binnengekomen. De krant was twee centimeter dik en er stonden meer foto's in dan ooit in een regionaal weekblad hadden gestaan. Padvindergroepen, schoolbasketbalteams, tuinclubs, boekenclubs, theekransjes, bijbelstudiegroepen, softbalteams, buurtverenigingen. Tientallen foto's. Ik wilde iedere levende ziel in de county in de krant zien te krijgen. En de doden werden bejubeld als nooit tevoren. De necrologieën waren gênant lang. Vlek zal vast wel trots op me zijn geweest, maar ik heb nooit iets van hem gehoord.

Het nieuws was licht en luchtig. Absoluut geen hoofdredactionele

commentaren. Omdat mensen graag over misdaad lezen, begon ik in de linkerbenedenhoek van de voorpagina de rubriek Criminele Zaken. Gelukkig waren er de week daarvoor twee pick-ups gestolen, en ik deed daar verslag van alsof de nationale goudvoorraad was geplunderd.

Op het midden van de voorpagina stond een nogal grote foto van het nieuwe team: Margaret, Hardy, Baggy Suggs, ik, onze fotograaf Wiley Meek, Davey Bass en Melanie Dogan, een scholiere die parttime op de krant werkte. Ik was trots op mijn mensen. Tien dagen lang waren we dag en nacht in touw geweest, en ons eerste nummer was een groot succes. We drukten vijfduizend exemplaren en verkochten ze allemaal. Ik stuurde een hele doos naar BeeBee, en ze was erg onder de indruk.

In de volgende maand kreeg de nieuwe *Times* langzaam gestalte. Ik was na aan het gaan hoe ik wilde dat de krant eruit ging zien. Omdat in het landelijke Mississippi veranderingen nooit zo goed vallen, besloot ik het geleidelijk te doen. De oude krant was failliet, maar hij was in vijftig jaar weinig veranderd. Ik schreef meer nieuws, verkocht meer advertentieruimte, voegde meer en meer foto's van alle mogelijke groepen toe. En ik werkte hard aan de necrologieën.

Ik was nooit zo'n liefhebber van lange werkdagen geweest, maar nu ik eigenaar was, dacht ik niet meer aan de tijd. Ik was te jong en had het te druk om bang te zijn. Ik was 23, en dankzij een gelukkig toeval en een rijke oma was ik plotseling eigenaar van een weekblad. Als ik had getwijfeld en de situatie eerst grondig had bestudeerd, en advies had gevraagd aan bankiers en accountants, zou iemand dat plan wel uit mijn hoofd hebben gepraat. Maar als je 23 bent, ben je nergens bang voor. Je hebt niets en dus heb je niets te verliezen.

Ik dacht dat ik er een jaar over zou doen om de krant winstgevend te maken. En in het begin gingen de inkomsten langzaam omhoog. Toen werd Rhoda Kassellaw vermoord. Het is ook wel begrijpelijk dat je na een gruwelijk misdrijf meer kranten verkoopt, want dan willen de mensen bijzonderheden. In de week voor haar dood verkochten we vierentwintighonderd kranten, en in de week daarna bijna vierduizend.

Het was geen gewone moord.

Ford County was een vredig stukje aarde, met mensen die christe-

nen waren of beweerden te zijn. Vuistgevechten kwamen veel voor, maar die waren dan meestal het werk van eenvoudige mensen die in bier tenten en dergelijke rondhingen. Eén keer per maand loste een boerenkinkel een schot op een buurman of misschien op zijn eigen vrouw, en elk weekend was er wel minstens één steekpartij in de zwarte kroegen. Die voorvallen hadden zelden een dodelijke afloop. Ik was tien jaar eigenaar van de krant, van 1970 tot 1980, en in die tijd deden we verslag van maar erg weinig moorden in Ford County. Geen enkele van die moorden was zo gruwelijk als die op Rhoda Kassellaw; geen enkele was zo duidelijk met voorbedachten rade gepleegd. Het is nu dertig jaar later, maar ik denk er nog steeds elke dag aan.

2

Rhoda Kassellaw woonde in de plaats Beech Hill, twintig kilometer ten noorden van Clanton, in een bescheiden huis van grijze baksteen aan een smalle, verharde landweg. In de goedverzorgde bloembedden voor het huis groeide geen onkruid, en het gazon daarvoor zag er onberispelijk uit. Het garagepad bestond uit witte steenslag. Aan weerskanten daarvan lag een verzameling steppen, ballen en fietsen. Haar twee kleine kinderen waren altijd buiten. Ze waren druk aan het spelen en bleven soms even staan om naar een voorbijrijdende auto te kijken.

Het was een gezellig klein huis op een steenworp afstand van de naaste bureu, de heer en mevrouw Deece. De jongeman die het had gekocht, was ergens in Texas bij een truckongeluk om het leven gekomen, en Rhoda was op 28-jarige leeftijd weduwe geworden. Met zijn levensverzekering had ze het huis en de auto kunnen afbetalen. De rest werd belegd en leverde haar een bescheiden maandincome op, waardoor ze thuis kon blijven om voor de kinderen te zorgen. Ze was vaak buiten, werkte in haar groentetuin, verpotte bloemen, wiede onkruid en strooide mulch op de bloembedden langs de voorkant van het huis.

Ze leefde op zichzelf. De oude dames van Beech Hill beschouwden haar als een voorbeeldige weduwe: ze bleef thuis, keek bedroefd, verscheen alleen in het openbaar als ze nu en dan naar de kerk ging.

Ze zou vaker moeten gaan, fluisterden ze.

Vlak na de dood van haar man vatte Rhoda het plan op om naar haar familie in Missouri terug te keren. Ze kwam niet uit Ford County, net zomin als haar man. Ze waren daar beland vanwege een baan. Maar het huis was afbetaald, de kinderen waren gelukkig, de burens waren aardig, en haar familie was veel te nieuwsgierig naar de hoogte van de levensverzekering die haar man had gehad. Daarom bleef ze. Ze dacht er steeds over om weg te gaan, maar deed het nooit.

Rhoda Kassellaw was een mooie vrouw als ze dat wilde zijn, en dat was niet erg vaak. Haar welgevormde, slanke figuur werd meestal gecamoufleerd door een wijde katoenen jurk of een grof werkoverhemd, dat ze het liefst droeg als ze aan het tuinieren was. Ze gebruikte weinig make-up en haar lange, vlasblonde haar was meestal in een knotje naar achteren getrokken. Het meeste wat ze at, kwam uit haar organisch-biologische tuin, en haar huid had een gezonde matglans. Daar op het platteland zou zo'n aantrekkelijke jonge weduwe normaal gesproken erg populair zijn, maar ze leefde op zichzelf.

Maar na drie jaar van rouw werd Rhoda onrustig. Ze werd er niet jonger op; de jaren gleden voorbij. Ze was te jong en te aantrekkelijk om elke zaterdag thuis te zitten en haar kinderen verhaaltjes voor te lezen. Er moest buiten haar huis iets te beleven zijn, maar natuurlijk niet in Beech Hill.

Ze liet een jong zwart meisje uit de buurt op de kinderen passen en reed in een uur naar de grens met Tennessee in het noorden, want ze had gehoord dat daar nette gelegenheden en dansclubs waren. Misschien zou daar niemand haar kennen. Ze mocht graag dansen en flirten, maar ze dronk nooit en kwam altijd vroeg naar huis. Ze ging zo'n twee of drie keer per maand.

Toen werden de spijkerbroeken strakker. Het dansen werd sneller en ze bleef langer en langer weg. Ze begon in de gaten te lopen en er werd over haar gepraat in de bars en clubs langs de staatsgrens.

Hij volgde haar twee keer naar huis voordat hij haar vermoordde. Het was maart, en een warmtefront had voortijdig de hoop gewekt dat de lente in aantocht was. Het was een donkere avond, zonder maan. Bear, de hond des huizes, rook hem het eerst toen hij zich achter een boom in de achtertuin verschool. Bear wilde net gaan grommen en blaffen toen hem voor altijd het zwijgen werd opgelegd.

Rhoda's zoon Michael was vijf en haar dochter Teresa was drie. Ze droegen dezelfde Disney-pyjama's, keurig gestreken, en keken naar de stralende ogen van hun moeder, die hun het verhaal van Jonas en de walvis voorlas. Rhoda stopte ze in en gaf ze een nachtzoen, en toen ze het licht in hun slaapkamer uitdeed, was hij al in het huis.

Een uur later zette ze de televisie uit, deed de deuren op slot en wachtte op Bear, die niet kwam. Dat verbaasde haar niet, want hij ging vaak het bos in om achter konijnen en eekhoorns aan te zitten en kwam dan laat naar huis. Hij sliep dan op de achterveranda en blafte haar 's morgens in alle vroegte wakker. In haar slaapkamer trok ze haar lichte katoenen jurk uit en maakte ze de kastdeur open. Hij stond daar in het donker te wachten.

Hij greep haar van achteren vast, drukte zijn dikke, bezwete hand over haar mond en zei: 'Ik heb een mes. Ik steek jou en je kinderen kapot.' Met zijn andere hand hield hij een glanzend mes omhoog en zwaaide dat voor haar ogen heen en weer.

'Begrepen?' snauwde hij in haar oor.

Ze beefde en zag kans om te knikken. Ze kon niet zien hoe hij eruitzag. Hij gooide haar op haar buik op de vloer van haar rommelige kast en trok haar handen op haar rug. Hij nam een bruine wollen sjaal die een oude tante haar had gegeven en sloeg die ruw om haar gezicht. 'Geen kik,' bleef hij tegen haar grommen. 'Of ik steek de kinderen kapot.' Toen ze geblinddoekt was, greep hij haar haar vast, sleurde haar overeind en trok haar naar haar bed. Hij drukte de punt van het mes tegen haar kin en zei: 'Verzet je niet tegen me. Ik heb hier het mes.' Hij rukte haar slipje uit en de verkrachting begon.

Hij wilde haar ogen zien, die mooie ogen die hij in de clubs had gezien. En haar lange haar. Hij had haar op drankjes getrakteerd en twee keer met haar gedanst, en toen hij eindelijk avances had gemaakt, had ze hem afgewezen. 'Wat zeg je hiervan, schatje?' mompelde hij net luid genoeg om voor haar verstaanbaar te zijn.

Hij had drie uur lang Jack Daniel's gedronken om moed te verzamelen, en hij was nu verdoofd van de whisky. Hij bewoog zich langzaam boven haar, overhaastte de dingen niet, genoot van elke seconde. Hij mompelde en maakte de voldane geluiden van een echte man die nam wat hij wilde.

De geur van de whisky en zijn zweet maakte haar misselijk, maar ze was te bang om over te geven. Dat zou hem misschien kwaad maken, zodat hij het mes ging gebruiken. En ze begon zich neer te

leggen bij het verschrikkelijke wat gebeurde. Ze dacht na. Geen geluid maken. De kinderen niet wakker maken. En wat gaat hij met dat mes doen als hij klaar is?

Zijn bewegingen werden sneller en hij mompelde luider. 'Stil, schatje,' siste hij keer op keer. 'Anders gebruik ik het mes.' Het ijzeren bed piepte; het werd niet genoeg gebruikt, zei hij tegen zichzelf. Te veel lawaai, maar dat kon hem niet schelen.

Michael werd wakker van het piepende bed en maakte Teresa ook wakker. Ze kwamen uit hun kamer en slopen door de donkere gang om te kijken wat er aan de hand was. Michael maakte de deur van zijn moeders slaapkamer open, zag de vreemde man op haar, en zei: 'Mammie!' De man hield even op en keek verrast naar de kinderen om.

Rhoda schrok enorm van de stem van de jongen. Ze vloog omhoog en ging haar belager met beide handen te lijf. Ze greep naar wat ze maar te pakken kon krijgen. Haar ene kleine vuist trof hem in zijn linkeroog, een harde stomp die hem even verdoofde. Toen rukte ze haar blinddoek af en intussen schopte ze hem met beide benen. Hij gaf haar een klap in haar gezicht en probeerde haar weer tegen het bed te drukken. 'Danny Padgitt!' schreeuwde ze, nog steeds graaiend. Hij sloeg haar opnieuw.

'Mammie!' riep Michael.

'Rennen, jongens!' wilde Rhoda schreeuwen, maar haar belager sloeg haar zo hard dat ze geen woord kon uitbrengen.

'Hou je bek!' schreeuwde Padgitt.

'Rennen!' schreeuwde Rhoda, en de kinderen deinsden naar achteren en renden de gang door, de keuken in en naar buiten, waar ze veilig waren.

In de fractie van een seconde nadat ze zijn naam had geroepen, besepte Padgitt dat hij haar wel tot zwijgen moest brengen. Hij nam het mes en hakte twee keer op haar in. Daarna klom hij van het bed af en greep zijn kleren.

Aaron Deece en zijn vrouw keken naar een televisieprogramma uit Memphis toen ze Michael hoorden roepen. Deece maakte de voordeur open en zag de jongen. Michaels pyjama was nat van het zweet en de dauw en zijn tanden klapperden zo hevig dat hij bijna niet kon praten. 'Hij deed mijn mammie pijn!' zei hij steeds weer. 'Hij deed mijn mammie pijn!'

Deece zag Teresa in de duisternis tussen de huizen achter haar broer aan rennen. Ze rende wel maar kwam bijna niet vooruit, alsof ze ergens heen wilde maar de plaats waar ze was niet wilde opgeven. Toen mevrouw Deece eindelijk bij haar was, bij de garage van de Deeces, zoog ze op haar duim en kon ze geen woord uitbrengen.

Deece rende naar zijn studeerkamer en pakte twee jachtgeweren, een voor hem en een voor zijn vrouw. De kinderen waren in de keuken, zo diep geschokt dat ze bijna verlamd waren. 'Hij deed mam-mie pijn,' zei Michael steeds weer. Mevrouw Deece knuffelde hen en zei dat alles goed zou komen. Ze keek naar haar geweer toen haar man dat op de tafel legde. 'Blijf hier,' zei hij toen hij het huis uit rende.

Hij hoefde niet ver te gaan. Rhoda had het huis van de Deeces bijna bereikt toen ze in het natte gras in elkaar zakte. Ze was helemaal naakt en zat tot aan haar hals onder het bloed. Hij pakte haar op, droeg haar naar de voorveranda, en schreeuwde toen tegen zijn vrouw dat ze de kinderen naar de achterkant van het huis mee moest nemen en ze in een slaapkamer moest opsluiten. Hij wilde niet dat ze hun moeder zagen sterven.

Toen hij haar op de schommelbank legde, fluisterde Rhoda: 'Danny Padgitt. Het was Danny Padgitt.'

Hij legde een gewatteerde deken over haar heen en belde een ambulance.

Danny Padgitt reed met zijn pick-uptruck over het midden van de weg. Hij reed met een snelheid van 150 kilometer per uur en hij was halfdronken en doodsbang, maar wilde dat niet toegeven. Over tien minuten zou hij thuis zijn, veilig in het kleine koninkrijk van zijn familie dat Padgitt Island werd genoemd.

Die kinderen hadden alles bedorven. Hij zou daar morgen over nadenken. Hij nam een grote slok uit zijn fles Jack Daniel's en voelde zich beter.

Het was een konijn of een kleine hond of ander ongedierte, en toen het opeens de weg op kwam, ving hij er een glimp van op en reageerde verkeerd. Hij trapte automatisch op de rem, niet langer dan een fractie van een seconde, want het kon hem niet schelen wat hij raakte en vond het eigenlijk wel leuk om dieren plat te rijden, maar hij had te hard op het pedaal gedrukt. De achterbanden blokkeerden en de pick-up begon te slingeren. Voordat hij er erg in had,

verkeerde Danny in grote moeilijkheden. Hij gaf een ruk aan het stuur, de verkeerde kant op, en de wagen kwam in de grindberm terecht, waar hij begon rond te tollen als een stockcar op de backstretch. De wagen gleed de greppel in, vloog twee keer over de kop en dreunde toen tegen een rijtje dennenbomen. Als hij nuchter was geweest, zou hij zijn omgekomen, maar dronken mensen kruipen er altijd levend uit.

Hij kroop door een verbrijzeld raam naar buiten en leunde een hele tijd tegen de wagen. Hij telde zijn sneden en schrammen en dacht aan de verschillende dingen die hij kon doen. Plotseling merkte hij dat een van zijn benen stijf was, en toen hij de helling naar de weg beklom, merkte hij dat hij niet ver zou kunnen lopen. Niet dat hij dat hoefde.

De blauwe lichten waren bij hem voor hij er erg in had. De hulpsheriff kwam uit de auto en liet het schijnsel van een lange zwarte zaklantaarn over het tafereel gaan. Er doken nog meer zwaailichten op.

De hulpsheriff zag het bloed, rook de whisky en greep naar de handboeien.